

Temeljni pojmi o produkciji

- POTREBE > DOBRINE
- Potreba: občutek pomanjkanja
- Dobrina: stvar ki služi zadovoljevanju potreb
- EKONOMSKI PROBLEM

EKONOMSKI PROBLEM

- Omejenost (relativna redkost)
- Gospodarjenje
- “zavestna dejavnost s katero razporejamo omejena sredstva na različne načine uporabe zaradi čim boljšega zadovoljevanja potreb”
- Alternative (izbiranje)

NAČELO GOSPODARJENJA

- Z danimi sredstvi doseči čim večji učinek
- S čim manj sredstvi doseči izbrani učinek

Dve ilustraciji ekonomskega problema

- Alternativne možnosti potrošnje (vidik posameznika)
- Transformacijska krivulja (vidik družbe)

Alternativne možnosti potrošnje

- Predpostavke
 - Kupujem dve vrsti dobrin
 - Omejen (nominalni) dohodek
 - Dane cene (se ne spreminjajo)
- Premica alternativnih možnosti potrošnje

Alternativne možnosti potrošnje

- Proračunska omejitev
 - Dohodek 6 enot
 - Cena obleke 1 enota
 - Cena hrane 1,5 enot

Alternativne možnosti potrošnje

- Premica kaže vse možne kombinacije nakupov
- Premica je padajoča
- Premica kaže alternativne stroške nakupa dobrine A izražene v enotah dobrine B
- Alternativni stroški nakupa so konstantni
- Premiki premice

Alternativne proizvodne možnosti

- Predpostavke:
 - Omejenost produkcijskih faktorjev
 - Omejitve tehnologije
 - Specializiranost produkcijskih faktorjev
 - Puške in maslo
 - Polna zaposlenost produkcijskih faktorjev
- Točke na krivulji kažejo alternative izbire
- Premiki krivulje

Krivulja proizvodnih možnosti

- Padajoča
- Konkavna
 - Oportunitetni stroški produkcije naraščajo
- Točke pod, na, nad krivuljo
- Premiki krivulje

Oportunitetni stroški

- Alternativa, ki je nismo izbrali
- Donos, ki se mu odrekamo

Temeljni pojmi o produkciji

- Produkcija
- Produktijski faktorji
- Omejenost produktijskih faktorjev
- Alokacija produktijskih faktorjev
- Menjava

Produkcijski faktorji

- Stvari in storitve ki prispevajo k produkciji dobrin
- Glede na vlogo v produkciji
 - Delo
 - delovna sredstva
 - predmeti dela
- Glede na lastnino (dohodke)
 - Delo (plače)
 - kapital (dobiček, dividende)
 - zemlja (rente)

Tri vprašanja vsake družbe

- Kaj in koliko?
 - Alokacija produkcijskih faktorjev
- Kako?
 - Tehnične možnosti, ekonomski optimum
- Za koga?
 - Razdelitev dohodkov (bogastva)

Alokacija produkcijskih faktorjev

- Usmerjanje produkcijskih faktorjev v tisto produkcijo, ki ustreza strukturi najnujnejših družbenih potreb

Alokacija produkcijskih faktorjev

- Naturalna produkcija
 - plan
- Blagovna produkcija
 - Tržni mehanizem

Blagovna produkcija

- Posredno zadovoljevanje potreb
 - Produkcija
 - Razdelitev
 - Menjava
 - Potrošnja

Tržni mehanizem

- Ponudba in povpraševanje
- Oblikovanje tržne cene
- Tržno ravnoesje
- Ravnoesna (dolgoročna) cena
- Funkcije tržne cene
 - Alokacija (porazdelitev faktorjev)
 - Distribucija (razdelitev dohodkov)
 - Selekcija (propad podjetij)